

Sygn. akt IV P 750/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2021 roku we Wrocławiu

na rozprawie

połączonych spraw

z powództwa: **E. K., R. R.**

przeciwko(...) **we W.**

o sprostowanie świadectwa służby

I. nakazuje stronie pozwanej (...) we W., aby sprostowała świadectwo służby powódki E. K. z dnia 20.10.2020 r. przez:

- wpisanie w pkt 3 świadectwa służby w miejsce słów: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy:

1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej,

2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”

następujących słów: „W dniu zwolnienia ze służby:

1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej,

2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”;

- wpisanie w pkt. 4 świadectwa służby w miejsce słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz.1948)”

następujących słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby na podstawie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz.1948)”;

- oraz poprzez wydanie tak sprostowanego świadectwa służby na urzędowym druku stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 12.04.2017r., poz.771);

II. nakazuje stronie pozwanej (...) we W., aby sprostowała świadectwo służby powódki R. R. z dnia 19.11.2020 r. przez:

- wpisanie w pkt 3 świadectwa służby w miejsce słów: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy:

1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej,

2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”

następujących słów: „W dniu zwolnienia ze służby:

1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej,

2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”;

- wpisanie w pkt. 4 świadectwa służby w miejsce słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz.1948)”

następujących słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby na podstawie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz.1948)”;

- oraz poprzez wydanie tak sprostowanego świadectwa służby na urzędowym druku stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz.U. z 12.04.2017r., poz.771);

III. oddała dalej idące powództwo każdego z powodów;

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki E. K. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. odstępuje od obciążenia powodów kosztami zastępstwa procesowego należnymi stronie pozwanej w części oddalonych powództw;

VI. zalicza koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powódki:

1. E. K. pozwem z dnia 25.11.2020 r.,

2. R. R. pozwem z dnia 12.01.2021 r. (data nadania);

domagały się nakazania stronie pozwanej (...) we W., aby sprostowała świadectwa służby wydane powódkom, w następujący sposób:

1. powódka **E. K.**: - w pkt. 3 poprzez zastąpienie dotychczasowego zapisu: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”, zapisem: „W dniu zwolnienia ze służby: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”,

- w pkt. 4 poprzez zastąpienie dotychczasowego zapisu: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, zapisem: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej”,

- dodatkowo w pkt 4 świadectwa służby powódka domagała się dopisania jako podstawy prawnej, obok zawartego w tym punkcie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej

Administracji Skarbowej, przepisu art. 188 ust.1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej;

- ponadto powódka domagała się nakazania stronie pozwanej wydania tak sprostowanego świadectwa służby na wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 5 kwietnia 2017r. (Dz. U. z 12.04.2017 r. poz. 771) zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych, ewentualnie na aktualnym wzorze;

2. Powódka **R. R.** domagała się sprostowania świadectwa służby w następujący sposób:

- w pkt. 3 poprzez zastąpienie dotychczasowego zapisu: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”, zapisem: „W dniu zwolnienia ze służby: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”,

- w pkt. 4 poprzez zastąpienie dotychczasowego zapisu: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, zapisem: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej”,

- ponadto powódka domagała się nakazania stronie pozwanej wydania tak sprostowanego świadectwa służby na wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 5 kwietnia 2017r. (Dz. U. z 12.04.2017 r. poz. 771) zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych, ewentualnie na aktualnym wzorze.

Sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania pod sygn. akt IV P 750/21.

Uzasadniając swoje żądania powódki wyjaśniły w swych pozwach, że były funkcjonariuszami celnymi. Na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, powodowie w maju 2017 r. otrzymali propozycję pracy na podstawie umów o pracę. W momencie otrzymania propozycji pracy każdy z powodów pełnił służbę w (...) we W.:

- powódka E. K. na stanowisku starszego specjalisty Służby Celnej,
- powódka R. R. na stanowisku starszego specjalisty Służby Celnej.

Powódki wskazały, iż na skutek zastosowanego przez ustawodawcę przymusu prawnego przyjęły propozycję pracy i zostały zwolnione ze służby z dniem 31 maja 2017 r. W październiku i listopadzie 2020 r. powódki otrzymały od strony pozwanej świadectwa służby, z których treścią się nie zgadzają. Zdaniem powódek, powinny one otrzymać świadectwa służby na wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów obowiązującym w dacie zwolnienia ich ze służby, czyli w maju 2017 r. Ponadto powódki zarzuciły, iż ich tzw. „ucywilnienie” stanowiło w istocie zwolnienie ze służby, a o czym wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2020r., III PZP 7/19, w której wskazał, że: „wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby. (...)”

Stosunek służbowy w sytuacji z art. 171 ust.1 pkt 2 uległ zakończeniu i jest to okres zamknięty. Zatrudnienie pracownicze jest nowym okresem, do którego zalicza się okres poprzedniej służby. Tak ukształtowana ciągłość służby i pracy nie oznacza, że nie ustal stosunek służbowy. Decyduje bowiem zasadnicza odrębność stosunku służbowego i stosunku pracy.”

Powódki podniosły także, że zapisy znowelizowanego rozporządzenia Ministra Finansów są prawnie wadliwe i sprzeczne z ustawą o Krajowej Administracji Skarbowej. Przepis art. 188 ust. 1 ustawy o KAS zawiera enumeratywne wyliczenie sytuacji, w których wydawane jest świadectwo służby, i nie ma tam wskazania, jako odrębnej podstawy jego

wydania, przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy. Skoro zatem ustawa nie wskazuje takiej podstawy, to akt niższego rzędu jakim jest rozporządzenie nie może w tej kwestii zmienić, czy „zastąpić” ustawy i dodać nowej podstawy prawnej wydania świadectwa służby.

Powódki wskazały, że w cyt. powyżej uchwale z dnia 19.02.2020 r. Sąd Najwyższy wyjaśnił: „Na przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy składają się dwa odrębne, choć związane czasowo i przyczynowo zdarzenia prawne: pierwsze to wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, drugi to nawiązanie stosunku pracy. Może to uprawniać do przyjęcia, że w takiej sytuacji funkcjonariusz winien otrzymać świadectwo służby, gdyż miało miejsce wygaśnięcie stosunku służbowego, które traktować należy jako zwolnienie ze służby (art. 170 ust. 1 i ust. 3 ustawy p.w. KAS).”

W ocenie powódek, w ich świadectwach służby powinna zostać zamieszczona informacja, że powódki zostały zwolnione ze służby, nie zaś - że ich stosunki służbowe ustały w wyniku przekształcenia w stosunek pracy.

W odpowiedzi na pozwy, **strona pozwana - (...) we W.**, wniosła o oddalenie powództw w całości oraz o zasądzenie od powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoje stanowisko w połączonych sprawach, strona pozwana zarzuciła, że wzór świadectwa służby, w oparciu o który powodowie domagają się sprostowania wydanych im świadectw służby, aktualnie nie obowiązuje. Strona pozwana wskazała, że celem reformy wprowadzającej KAS było ujednoczenie rozproszonych struktur organów podatkowych i celnych i skonsolidowanie ich w ramach jednej instytucji. Z tego względu zostały wprowadzone specyficzne rozwiązania, które stanowią zamkniętą i autonomiczną regulację będącą podstawą do „racjonalizacji” zatrudnienia, a także „ułożenia” niejako na nowo dotychczasowych stosunków pracy i służby. W ocenie strony pozwanej, z uchwały Sądu Najwyższego z 19.02.2020 r. nie wynika, że zamysłem Sądu Najwyższego było nakazanie KAS wydanie świadectwa służby dla osób ucywilnionych, w którym podstawą ustania stosunku służbowego jest zapis o zwolnieniu ze służby. Przeczy temu przede wszystkim treść samej uchwały, gdzie wprost wskazuje się na przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy, a nie na zwolnienie ze służby. Dlatego też twierdzenia powodów, że wygaśnięcie stosunku służbowego następuje w formie zwolnienia ze służby, nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Przesłanki wygaśnięcia stosunku służbowego statuuje przepis art. 182 ustawy o KAS. Pozwany podkreślił, że w treści uchwały Sąd Najwyższy posługuje się pojęciami „Szczególne przekształcenie”, „zakończenie stosunku służbowego”, „ustanie stosunku służbowego” i „wygaśnięcie stosunku służby”.

Strona pozwana nie zgodziła się także z twierdzeniami powódek, że zapisy znowelizowanego rozporządzenia Ministra Finansów są prawnie wadliwe i sprzeczne z ustawą o KAS. W tym zakresie powołała się na uzasadnienie projektu nowelizacji rozporządzenia, mocą której wprowadzono zapis do świadectwa służby o przekształceniu stosunku służby w stosunek pracy. W związku z powyższym nie można przyjąć, iż przepisy te są niezgodne z aktem prawnym wyższego rzędu.

Pozwana podniosła, że nie ma też podstaw do wydania powódkom świadectw służby według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z 5 kwietnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych. Zgodnie bowiem z art. 256 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KAS, przepisy wykonawcze wydane między innymi na podstawie art. 111 ust. 4 ustawy uchylonej w art. 159 pkt 3, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie między innymi art. 188 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz mogą być zmienione na podstawie tych przepisów. Oznacza to, że z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów, wydanego w oparciu o art. 188 ust. 4 ustawy o KAS, poprzednio obowiązujące rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych utraciło moc, a tym samym nie można na jego podstawie wydać funkcjonariuszom dokumentów opartych na wzorze stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia.

Nadto strona pozwana wskazała, iż niezasadny jest wniosek powódek o sprostowanie ich świadectw służby w zakresie pkt. 4, gdyż na przełomie maja i czerwca 2017 r. nie miała miejsca żadna reorganizacja jednostek KAS. Jednostki te

powstały 1 marca 2017 r. i de facto były dopiero organizowane, nie zaś reorganizowane. Natomiast za jednostkę KAS nie można uznać izb celnych, urzędów celnych ani urzędów kontroli skarbowej.

Pozwana powołała się również na uchwałę NSA z 1.07.2019 r. (...), w której sąd ten odróżnił sytuację zwolnienia ze służby na skutek niezłożenia funkcjonariuszowi propozycji zatrudnienia lub niezaakceptowania przez niego propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby od przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy w przypadku złożenia propozycji funkcjonariuszowi i jej przyjęcia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, strona pozwana wniosła o oddalenie powództw jako nieuzasadnionych.

W kolejnych pismach procesowych oraz na rozprawie w dniu 24 września 2021 r. powódki podtrzymały swoje stanowisko procesowe i doprecyzowały, że domagają się sprostowania świadectw służby w sposób, w jaki wydane przez pozwaną świadectwa służby innych byłych funkcjonariuszy zostały sprostowane w sprawie, która toczyła się w tut. Sądzie pod sygn. IV P 867/20.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

W 2017 r. przeprowadzona została reforma administracji celno-skarbowej, polegająca na połączeniu izb administracji skarbowej z mającymi siedzibę w tym samym województwie izbami celnymi oraz urzędami kontroli skarbowej wraz z podległymi im oddziałami celnymi. Ustawodawca przyjął, że dotychczasowa administracja podatkowa, kontrola skarbową i służba celna miały strukturę zbyt rozproszoną i działały w trzech niezależnie funkcjonujących pionach, przez co nie były w stanie efektywnie wykonywać swoich zadań. .

Na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz. 1948) oraz w oparciu o ustawę z tej samej daty – z 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz. 1947), ukształtowana została nowa struktura organizacyjna - Krajowa Administracja Skarbową, w skład której wchodzi m.in. izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe z podległymi oddziałami celnymi.

W 2017 roku trwał proces organizacyjny związany z wejściem w życie w dniu 1 marca 2017 r. ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Z dniem 1 marca 2017 r. funkcjonariusze celni, w tym powodowie, stali się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej, pełniącymi służbę w jednostkach KAS i zachowującymi ciągłość służby. Na mocy wprowadzonych przepisów, stosunki służbowe funkcjonariuszy pełniących służbę w jednostkach KAS miały wygasać z dniem 31 sierpnia 2017 r., o ile osoby te do 31 maja 2017 r. nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby albo złożą oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. Na skutek wdrażania reformy część dotychczasowych funkcjonariuszy nadal pozostała w stosunku służby, części funkcjonariuszy zaproponowano stosunek pracy, a niektórym funkcjonariuszom nie zaproponowano ani kontynuacji stosunku służbowego, ani stosunku pracy.

Bezsporne.

Powódka E. K. pełniła służbę w okresie:

- od dnia 1.09.1994 r. do dnia 28.02.2017r. w (...) we W.,

- od dnia 1.03.2017 r. do dnia 31.05.2017 r. w (...) we W..

Pismem z dnia 19.05.2017r. Dyrektor (...) we W. złożył powódce propozycję określającą warunki jej zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w (...) we W.. Powódce zaproponowano m.in.:

- rodzaj umowy o pracę – na czas nieokreślony,

- stanowisko służbowe – starszy inspektor, zaliczane do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej,
- miejsce wykonywania pracy – W.,
- wymiar czasu pracy – 1 etat.

Wskazano, że zaproponowane warunki zatrudnienia po ich przyjęciu będą obowiązywać od dnia 1.06.2017 r.

Powódka złożyła oświadczenie o przyjęciu propozycji określającej warunki jej zatrudnienia w (...) we W..

W dniu 20.10.2020 r. (...) we W. wystawiła powódce świadectwo służby, w którym:

- w pkt. 3 wskazano: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”,
- w pkt. 4 odnotowano „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. Z 2016 r. poz. 1948)”.

Świadectwo służby zostało wydane według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectw służby funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej.

Świadectwo służby zostało odebrane przez powódkę 23.10.2020 r.

Pismem z 27.10.2020 r. powódka zwróciła się do (...) we W. z żądaniem sprostowania świadectwa służby w sposób określony w pozwie złożonym następnie w niniejszej sprawie.

Pismem z 9.11.2020 r. (...) we W. odmówiła powódce sprostowania świadectwa służby. Powódkę pouczone, że w terminie 14 dni może wystąpić do Sądu Pracy z żądaniem sprostowania świadectwa służby.

Powyższe pismo było doręczone powódce 17.11.2020 r. Pozew powódka złożyła 25.11.2020 r. (data nadania), zachowując w/w termin 14 dni.

Dowód: - akta osobowe powódki;

- propozycja zatrudnienia k. 10;
- świadectwo służby: k. 9;
- wniosek o sprostowanie świadectwa służby: k.8;
- pismo strony pozwanej o odmowie sprostowania świadectwa służby: k.7;

Powódka R. R. pełniła służbę w okresie:

- od dnia 15.06.1992 r. do dnia 28.02.2017r. w (...) we W.,
- od dnia 1.03.2017 r. do dnia 31.05.2017 r. w (...) we W..

Pismem z dnia 30.05.2017r. Dyrektor (...) we W. złożył powódce propozycję określającą warunki jej zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w (...) we W.. Powódce zaproponowano m.in.:

- rodzaj umowy o pracę – na czas nieokreślony,

- stanowisko służbowe – specjalista – kierujący wieloosobowym stanowiskiem, zaliczane do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej,

- miejsce wykonywania pracy – W.,

- wymiar czasu pracy – 1 etat.

Wskazano, że zaproponowane warunki zatrudnienia po ich przyjęciu będą obowiązywać od dnia 1.06.2017 r.

Powódka złożyła oświadczenie o przyjęciu propozycji określającej warunki jej zatrudnienia w (...) we W..

W dniu 10.11.2020 r. (...) we W. wystawiła powódce świadectwo służby, w którym:

- w pkt. 3 wskazano: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy: 1) zajmowała stanowisko starszy specjalista Służby Celnej 2) posiadała stopień służbowy aspirant celny”,

- w pkt. 4 odnotowano „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. Z 2016 r. poz. 1948)”.

Świadectwo służby zostało wydane według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectw służby funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej.

Świadectwo służby zostało odebrane przez powódkę 26.11.2020 r.

Pismem z 2.12.2020 r. powódka zwróciła się do (...) we W. z żądaniem sprostowania świadectwa służby w sposób określony w pozwie złożonym następnie w niniejszej sprawie.

Pismem z 11.12.2020 r. (...) we W. odmówiła powódce sprostowania świadectwa służby. Powódkę pouczone, że w terminie 14 dni może wystąpić do Sądu Pracy z żądaniem sprostowania świadectwa służby.

Powyższe pismo było doręczone powódce 30.12.2020 r. Pozew powódka złożyła 12.01.2021 r. (data nadania), zachowując w/w termin 14 dni.

Dowód: - akta osobowe powódki;

- propozycja zatrudnienia k. 75;

- świadectwo służby: k. 76;

- wniosek o sprostowanie świadectwa służby: k.77;

- pismo strony pozwanej o odmowie sprostowania świadectwa służby: k.78;

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwa były w przeważającym zakresie uzasadnione.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, w tym zwłaszcza na dokumentach zamieszczonych w aktach osobowych powodów, na wnioskach powodów o sprostowanie ich świadectw służby oraz na pismach Dyrektora (...) we W. odmawiających dokonania tego sprostowania.

W niniejszej sprawie nie zostały przeprowadzone dowody z przesłuchania świadków ani stron, o ich dopuszczenie nie wносиła bowiem żadna ze stron sporu. Przesłuchanie stron Sąd uznał ponadto za nieistotne dla rozstrzygnięcia,

albowiem spór w niniejszej sprawie nie dotyczył okoliczności faktycznych, które były bezsporne, ale miał charakter prawny.

Na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r. poz. 1947 z późn. zm., dalej: „ustawa o KAS”) i ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz. 1948, dalej: „ustawa PwKAS”), doszło do połączenia organów celnych, skarbowych oraz kontroli skarbowej w jedną strukturę organizacyjną tj. Krajową Administrację Skarbową.

W związku z wprowadzanymi zmianami organizacyjnymi, ustawodawca wprowadził rozwiązania prawne celem przeprowadzenia zmian kadrowych.

Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy PwKAS, stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, wygasają:

I. z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby;

II. po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r.

Natomiast wedle art. 165 ust. 7 ustawy PwKAS: „Dyrektor (...), dyrektor izby administracji skarbowej oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości składają odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r. pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.”

W myśl art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS: „W przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, z dniem określonym w propozycji, dotychczasowy:

1) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony,

2) stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej

- przekształca się odpowiednio w stosunek pracy albo służby w Służbie Celno-Skarbowej, odpowiednio na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony, mianowania do służby przygotowawczej albo służby stałej.”

Ponadto jak stanowi przepis art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej: „Funkcjonariusz zwolniony ze służby albo którego stosunek służbowy wygasł na podstawie art. 182 pkt 2, albo wydany ze Służby Celno-Skarbowej na podstawie prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.”

Po przeprowadzeniu reformy sporna między stroną pozwaną a „ucywilnionymi” byłymi funkcjonariuszami stała się kwestia, czy funkcjonariuszom, którzy otrzymali propozycję zatrudnienia i ją przyjęli, strona pozwana powinna wydać świadectwa służby na podstawie cytowanego przepisu art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

Spór ten rozstrzygnął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2020r. sygn. akt III PZP 7/19 (OSNP 202/7/63), wskazując, że:

„1. Funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy otrzymuje świadectwo służby zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 768 ze zm.) w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.).

2. Obowiązek wydania świadectwa służby obciąża Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą Izbę Administracji Skarbowej.”

W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy przedstawił poglądy istotne również dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, dotyczącej sporu o treść świadectw służby, jakie winny być wydane byłym funkcjonariuszom, którzy w toku reformy przyjęli przedstawione im propozycje zatrudnienia na podstawie stosunków pracy.

Powódki domagały się przede wszystkim sprostowania świadectw pracy przez wpisanie w miejsce słów „stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy” słów: „stosunek służbowy powodów ustał w wyniku zwolnienia ze służby”.

Bezspornym jest, iż obie powódki do dnia 31 maja 2017 r. pełniły służbę w (...) we W.. Od dnia 1 czerwca 2017 r. powódki pozostają w stosunku zatrudnienia z (...) we W..

W cytowanej powyżej uchwale z dnia 19 lutego 2020 r. Sąd Najwyższy wskazał, że instytucja „przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy” wprowadzona przez ustawodawcę w w/w przepisie art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS jest rozwiązaniem o charakterze utylitarnym, czyli – przydatnym z praktycznego punktu widzenia. Administracja celno-skarbowa mogła bowiem w ten sposób zmieniać stosunki służby i pracy. Znaczenie miało zapewnienie ciągłości funkcjonowania tej administracji, czyli bezpośrednie następstwo stosunku pracy po stosunku służby. Dzięki wprowadzeniu tej instytucji możliwe było zatrudnianie dotychczasowych funkcjonariuszy jako pracowników.

Sąd Najwyższy podkreślił, że kwestii „przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy” ujętej w przepisie art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS ustawodawca nie uregulował w sposób wystarczająco jasny. Sąd ten wskazał, że: „Należy odróżnić stosunek pracy, który jest stosunkiem prawa prywatnego (cywilnego) i administracyjnoprawny stosunek służby funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Kierowana do funkcjonariusza propozycja zatrudnienia pracowniczego jest działaniem w sferze prawa cywilnego (pracy). Można przyjąć, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenie”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby. W konsekwencji były funkcjonariusz celny ma prawo do świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy PwKAS.”

Sąd Najwyższy zauważył ponadto, że także regulacja przewidziana przez ustawodawcę w przepisie art. 174 ust.10 ustawy o KAS, a wprowadzona do tej ustawy z dniem 1 stycznia 2018 r., potwierdza powyższą wykładnię art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS, że stosunek służbowy funkcjonariuszy, którzy przyjęli propozycję zatrudnienia, ustaje w wyniku tzw. „ucywilnienia”. Zgodnie bowiem z art. 174 ust.10 ustawy o KAS obowiązującym od dnia 1 stycznia 2018 r.: „Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.”

W konkluzji Sąd Najwyższy wskazał, iż stosunek służby w sytuacji przewidzianej w art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy PwKAS ulega zakończeniu i jest to okres zamknięty. Zatrudnienie pracownicze jest nowym okresem - do którego zalicza się

okres poprzedniej służby. Tak ukształtowana ciągłość służby i pracy nie oznacza, że nie ustał stosunek służbowy. Decyduje bowiem zasadnicza odrębność stosunku służbowego i stosunku pracy.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, iż w zaistniałej sytuacji powódki miały prawo domagać się sprostowania wydanych im przez stronę pozwaną świadectw służby, na podstawie art. 188 ust. 2 ustawy o KAS, zgodnie z którym: „Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby”.

W świetle powyższych rozważań uzasadnione były roszczenia powódek o sprostowanie ich świadectw służby w punktach 3 i 4, tj.:

- w punkcie 3 poprzez zastąpienie słów: „W dniu przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy” zapisem: „W dniu zwolnienia ze służby”;

- oraz w punkcie 4 poprzez zastąpienie słów: „Stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, zapisem: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby”.

Jak wyżej wyjaśniono, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r. „przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy” ujęte w przepisie art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS traktuje się tak jak „zwolnienie ze służby”. Jak wskazał w tej uchwale SN: „Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby.”

W powyższym zakresie powództwa o sprostowanie świadectw służby, jako uzasadnione, podlegały zatem uwzględnieniu w pkt. I i II sentencji wyroku, na podstawie art. 188 ust. 2 ustawy o KAS.

Ponadto za uzasadnione Sąd Rejonowy uznał roszczenia powódek o nakazanie stronie pozwanej wydania tak sprostowanych świadectw służby na wzorze określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych (Dz. U. z 12.04.2017r. poz. 771).

Zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, świadectwo służby, powinno zostać wydane funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby „niezwłocznie”.

Do zwolnienia powódek ze służby doszło z dniem 31 maja 2017 r. W tym czasie obowiązywało wydane na podstawie art. 111 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323) - rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. (Dz. U. z 12.04.2017r. poz. 771) zmieniające rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 października 2009r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy celnych. Wzór świadectwa służby stanowi załącznik do tego rozporządzenia. Wskazane rozporządzenie weszło w życie z dniem następnym po dniu jego ogłoszenia, tj. w dniu 13 kwietnia 2017 r.

Zgodnie z §5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. zmienionego rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r., funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby świadectwo służby powinno zostać wydane w dniu zwolnienia ze służby.

W ocenie Sądu Rejonowego z powyższego wynika, że strona pozwana powinna wydać powódkom sprostowane świadectwa służby na urzędowym druku stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017r. (Dz.U. z 12.04.2017r. poz. 771), to bowiem rozporządzenie obowiązywało w dacie zwolnienia powodów ze służby, tj. w dniu 31 maja 2017 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz. U. z dnia 23.02.2018r., poz. 413), wydane na podstawie art. 188 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada

2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej weszło w życie dopiero w dniu 1 marca 2018r. Przywoływana przez stronę pozwaną zmiana tego rozporządzenia dokonana rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 04.09.2020r. (Dz.U. z 15.09.2020r., poz. 1585) zaczęła obowiązywać dopiero od dnia 30 września 2020r. Tymczasem zwolnienie powodów ze służby miało miejsce pod rządami wcześniejszego rozporządzenia - z dnia 5.04.2017 r.

Podkreślenia wymaga, że Rozporządzenie z dnia 5.04.2017 r. nie przewidywało jako podstawy prawnej ustania stosunku służby: „przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy”, lecz jedynie: „zwolnienie ze służby / wygaśnięcie stosunku służbowego / wydalenie ze służby”.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt. I i II sentencji wyroku nakazał stronie pozwanej (...) we W. sprostowanie świadectw służby obu powódek we wskazanym wyżej zakresie.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd oddalił roszczenie powódek o sprostowanie ich świadectw służby w pkt. 4 poprzez dodanie do tego punktu, po słowach: „Stosunek służbowy ustał w wyniku zwolnienia ze służby” słów: „w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej” .

Należy wskazać, że ani rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 października 2009 r. zmienione rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 kwietnia 2017 r., ani też późniejsze rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r., nie przewidują zamieszczania w punkcie 4 świadectwa służby dodatkowych komentarzy i okoliczności faktycznych, które miałyby uzasadniać wymienione w tym punkcie podstawy prawne ustania stosunku służby.

Oddaleniu podlegało również roszczenie powódki E. K. o dopisanie w pkt 4 świadectwa służby jako podstawy prawnej, obok zawartego w tym punkcie art. 171 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, przepisu art. 188 ust.1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

W tym zakresie wyjaśnić należy, iż w pkt 4 świadectwa służby należy wskazać podstawę prawną ustania stosunku służby. Tymczasem przepis art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej nie stanowi podstawy prawnej ustania stosunku służby powodów, a jedynie podstawę prawną do wydania powodom świadectw służby przez stronę pozwaną.

Roszczenia powodów o sprostowanie świadectw służby w powyższym zakresie podlegały zatem oddaleniu jako nieuzasadnione.

W pkt. IV-tym sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z par. 9 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie zasądził na rzecz powódki E. K. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł. W punkcie V Sąd odstąpił od obciążania obu powódek kosztami zastępstwa procesowego należnymi stronie pozwanej w części oddalonych powództw. Powódki swoje stanowisko procesowe obroniły niemal w całości, zasadne było zatem obciążenie wszystkimi poniesionymi przez nie kosztami procesowymi strony pozwanej.

W pkt. VI sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno powodowie jak i strona pozwana zwolnieni byli od obowiązku ich poniesienia - z mocy art. 94 i art. 96 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.